

36. szám. Szept. 3-án 1868.

HAZÁNK

S A

KÜLFÖLD.

Szépirodalmi, ismeretterjesztő és társaséleti
KÉPES HETI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐ-TULAJDONOS:
SZOKOLY VIKTOR.

KIADÓ:
EMICH GUSZTÁV.

A képeket kitünőbb művészeink rajzolják s metszi RUSZ K.

Előfizetési föltételek:

Pestre vagy vidékre, postai küldéssel vagy házhoz hordással,

egész évre	6 frt — kr.
félévre	3 frt — „
negyedévre	1 frt 50 „

Előfizethetni minden postahivatalnál.

Hirdetmények díja : 3 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 5 uj kr. Bélyegdíj külön 30 uj kr.

Az előfizetések s a hirdetményi illetékek a kiadóhivatalba (Barátok-tere 7-dik sz.)
a kéziratok pedig a lap szerkesztőségéhez (Dohány-utca 1-ső sz.) bérmentes
levelekben intézendők.

PEST, 1868.

NYOMATOTT EMICH GUSZTÁV
M. AKAD. NYOMDÁSNÁL.

TARTALOM.

Cikkek: „Pesti életkép.“ VII. A pesti lámpagyújtogató. *V. F. től.* — „A halász.“ Költemény. Göthe után. *Dobó Lászlótól.* — „A Zöld Elefánt.“ Elbeszélés. *Szépfiatodó Ö. F. től.* (Vége.) — „A krasznahorkai vár s nevezetességei.“ *Erdélyi Lajostól.* (Folytatás.) — „Párisi képek.“ *Radd Bélától.* (Vége.) — „Az emészek (termeszkek) állama.“ (Vége.) — „Egy boszorkányper Erdélyben 1726-ból.“ Közli: *Pataky Ferenc.* — „Egy hét története.“ *Vadnai Károlytól.* — „Ve-

egyes közlemények.“ — „Irodalom.“ — „Zeneművek.“ — „A kiadóhivatal üzenete.“ — „Ujdonságok.“
Képek: Pesti életképek. VII. A lámpagyújtogató. (Viola F. eredetije után.) — Krasznahorka régiségei. — A császári hercegi színház. (A „Párisi képek“ című cikkhez.) — Részlet a boulognei erdőből. (A „Párisi képek“ c. cikkhez.) — Budapesti élvezetek. Karrikaturák Jankó Jánostól.

Irodalom.

— („*Természettudományi szemelvények*“.) Ez a címe egy 157 lapra terjedő, csinos kiállítású kötetnek, mely N. Váradon jelent meg. Értekezések foglal magában az állat és növénytan köréből. Írták: Podhraczy Ferenc és Mocsary Sándor. Erdékesen vannak benne ismertetve többi közt N.-Várad és vidékének puhányai s természetrajzi nevezetességei. Ára 1 frt 40 kr.

— (Az „*Erdészeti lapok*“) folyamának 7-ik füzeté megjelent, változatos és tanulságos tartalommal. Tartalmát következő cikkek képezik: „Az erdőadóról“, „A dugasz tölgy és ipara“, „Az alany befolyása az oltvány gyümölcsére.“ „A francia császári erdészeti tanintézet Nancyban“ (Mikó Bélától) „A vadászati törvényekről“ (Nyulassy Farkastól), „A fa tömirtalmának meghatározása rakásokban“ (Baur után Székely Mihálytól;) ezeken kívül több szakba vágó értesítés.

— („*Egy okmány 1809-ből*“) közli Anonymus. Nyomatott Győrött Czéh Sándornál. Ára 25 kr. E 18 lapra terjedő füzetek egy proklamációt közöl — felvilágosító jegyzetekkel

— 1809-ből, melyet Napoleonnak a magyar nemzethez intézett felhívása érdekében egy magyar nemes írt a magyarokhoz, Ausztriától voló elszakadásra szólítván fel Magyarországot. Történetírásunkban eddig nem említett okmány ez.

Zeneművek.

— (Rózsavölgyi és társa) műkereskedéséből következő zeneműveket kaptunk:

1. „*Az élet vihara*“, zeneköltemény, zongorára szerző és Sztányi Adolfné szül. Nemeshegyi Adel ő nagyságának ajánlja Barta Ede; ára 80 kr.

2. „*Gyűjtemény* hangrovatok, gyakorlatok, futamok, előjátékok s kisebb darabokból zongorára, ujjrakozással ellátva s olyan tanítványok használatára írva, kik gyorsan óhajtják magukat a zongorajátékban kiművelni“, szerző Herz H. Ára 1 frt 20 kr.

A kiadóhivatal üzenete.

— *Debreceenbe* T—i B. F. urnak. A reclamációból nem tudhattuk meg, melyik előfizetőnknek nem érkezett meg a

mult évi jutalomkép. Ezt pedig tudni kell, mert meglehet, hogy a csomagolási díj be nem küldése miatt maradt el.

Ujdonságok.

* (Képzőművészeti hírek.) Doby Jónó pesti rész-művész megbízást kapott az udvari főkamarási hivattól, hogy Erzsébet királyi Ede nagy festményét, mely a „Zentai csatát“ ábrázolja, rézbe metszze. A határidő öt év, s az évi segélypénz 800 frt. — Engerth bécsi történelmi festész pedig, ki a tavalyi koronázást már elkészíté aquarellben, most arra kapott megbízást, hogy e fényes és nagyfontosságú jelenetet olajba fesse. — Munkácsy Mihály „Lakodalomra hívogatás“ című festményéről nagy elismeréssel szólnak mindnyájan, a kik látták, s egyik ismertetője kiemeli azt is, hogy a kormány segélye, melyben a mult évben több művész részesített, máris mily jó eredményt szült. E képet mi is láttuk, s oly eredeti felfogású és sikerült kivitelű kép az, mely nagyon dicséri fiatal festője tehetségeit. Munkácsynak nagy érzelme van arra, hogy népeleti képeiben mindentűt visszaadja a magyaros jelleget. E művén is tösgyökere magyar alakok vannak. Egy bécsi műtárus vette meg tőle s színes nyomást készített róla. — Kéleti Gusztáv, ki kormány költségen a nevezetesb festészeti akademiákat és képtárakat tekinté meg, e napokban tért vissza. Égyiránt ügyes esetje és ügyes tolla van, s így érdekes mítani ismertetésekét várhatunk tőle.

folyamáról) a „Hét történetében“ értesülnek olvasóink. Itt még csak azt említjük meg, hogy a jövő évben Fiumében tartandó gyűlésre elnök-ké választák Scarpa lovagot s b. Vécsey József főispánt, mint egykori tengerészt; alelnökké az öreg Matkovicot, Ipolyi Arnoldot és Halász Gézázt; jegyzökké Radics Akost, Poór Imrét és Bódogh Albert borsodi főorvost.

* (A királyi udvar) Budára költözését már a legközelebbi napokra várják. Az udvari személyzet egy része s a kocsi és lovak már Budán vannak. Hír szerint e napokban csak királyné ő felsége s gyermekei érkeznek meg, király ő felsége pedig csak később.

* (Dr. Balassa tanárt), e kitünő orvost, királyné ő felsége nem régiben sajátkezűleg írt magyar levélben hívta a bajorországi Garatshausenbe, hol most ő felsége időz és vele van a kis Mária Valeria főhercegnő is. E meghívásra az adott okot, hogy mind a királyné orvosa, dr. Fischer, mind az aja, dajka és valamennyien más-más véleményen voltak a kis főhercegnő egészségi felügyeletéről, s mindenki más rendszert akart. Királyné ő felsége tehát dr. Balassa orvostanára kívánta bizoni az egészségi rendszer megállapítását.

* (A magyar huszárok) egy kis demonstratív rendeztek Pilsenben ő felsége születésnapján. Az

* (Az orvosok és természetvizsgálók idei gyűlése

Negyedik évi folyam.

36. szám.

Szeptember 3 án. 1868.

Posti életképek, VII. A lámpagyjtogató. (Viola F. eredetije után.)

Pesti életképek.

VII. A pesti lámpagyújtogató.

Azt mindenki tudja, hogy a főváros egyik fő-kelléke az éjjeli világosság; hogy szellemi világosságunk mellett sem nélkülözhetjük az anyagi világosságot, az már emberi gyarlóságunkban rejlik.

Sok szellemi világosság-terjesztőt volt alkalmunk jellemezni s arcképét t. olvasó közönségünknek lapunkban bemutatni, s azért hogy következetleneknek ne tartassunk, bemutatjuk s néhány vonással vázoljuk az anyagi világosság terjesztésének egyik apostolát is — a lámpagyújtogatóban.

A lámpagyújtogatók, valamint a hordárok, fővárosunk nélkülözhetlen személyiségét képezik, s mint bármely külföldi városban, a gáztársulat felügyelete alatt állanak s úgy szólván stratégiai-lag szervezvék.

Első tekintetre mindjárt feltűnik, hogy külseje, valamint fegyverzete, egészen elüt vidéki társaiétól; míg azok hágsósjuk s lámpatartó szekrényükkel igen nehézkesen mozognak előre s végzik lassu világosság-terjesztő munkájukat, s a nem ok nélküli szólásmód szerint lámpájukkal együtt

dőlnek Morpheus szenderítő karjai közé, addig a pesti lámpagyújtogató elvégezvén nappali lámpatisztítási munkáját, igyekszik más keresettel is födőzni szükségletét, melyre elég alkalmat nyújt az ő leleményessége, valamint a főváros gyár-ipara, míg eljő alkonyatkor a hivatalos óra, hogy az arra szánt hivatalos helyiségben megjelenjék, mely alkalommal nyugtalan figyelemmel várja a városház tornyáról az ő által adott jelt, mi megtörténvén, mint raj oszlik szét s vész el az utcák tömkelegében. — Ekkor eszeveszetten futja be a lámpagyújtogató a számára kijelölt tért, hogy varázs-vesszejével, vagyis inkább póznájával, a világosságot elővarázsolja. S alig egy negyed-óra mulva Pest már fénytengerben úszik.

Ekkor nyugodtan megy csuládjához, vagy valamely sörházba, az estét néhány pohár sör mellett elpolitizálandó. Reggel felé, alig hogy pity-mallik, máris talpon találjuk őt, mikor előbbeni útját megtéve, egyszerű eszközzel igyekszik a lámpákat eloltani, hogy azok a világosság urat, a felkelő napot, ki ne parodizálják.

V. F.

A halász.

— Göthe után —

Az ár zajong, az ár dagad,
A halász parton ül;
Nyugodtan nézi azalatt:
Horgára ha kerül,
És a mint néz s a mint figyel,
A vizek oszlanak,
S a megnyílt árból ott kikel
Égy bájos hölgyalak.

Hozzá így szólt, így énekelt:
„Népem miért esalod
A hús árból, hogy idefent
Legyen aztán halott?
Ah! tudnád csak, mi jól mulat
A kis hal ideleinn:
Te is jönnél egy perc alatt —
Azon nem kétkedem.

Vajjon a szép nap és a hold
Nem itt benn fürdik-e?
S ha ágyuk tenger-hullám volt,
Nem kétszer szebbek-e?
Nem vonz-e a meny tégedet,
A tiszta égi kék?
Őrök harmatba képedet
Mért nem fű-ösztened? “

Az ár zajong, az ár dagad,
Csókolja lábait,
S a szív dagad a vágy alatt,
Mint kedvese ha int.
Hozzá a hölgy szólt, énekelt —
Ah! veszte így került:
Félig az vonta, félig ez ment,
S az árban elmerült.

Dobó László.

A „Zöld elefánt.”

— Elbeszélés —

(Végo.)

Mindenki Annával szeretett volna táncolni.
Szöke úrral táncolta az első táncot.

Sok irigy szem pislogott felé, midőn a karesú derekat körül ölelte. Barna ur azt is észrevette,

hogy tekintetük bizalmasan találkozott. Szőke úr egészen el volt bűvölve; szeretett volna szellővé válni, hogy e szép virágot a pusztaságba ragadja magával, hogy egyedül neki virágozzék.

Barna urnak is hasonló gondolatai lehettek.

Ez este sokkal komolyabb volt, mint rendszeren. Merőn szegye pillantásait Annára és Szőke úrra, mintha egyiket sóbálványnya szerette volna változtatni.

Éjfél után a társaság szétoszlott. Szőke s Barna ur is kezet csókolt a mamának s Anna kisasszonynak, azután szobájukba tértek.

Szőke úr már el akarta oltani a gyertyát.

Halkan kocogott valaki ajtaján.

— Ki vagy? — kiáltá fel félálmosan.

— Én vagyok, — viszonzá Barna úr künn az ajtó előtt.

A szőke könyvvezető kinyitá az ajtót s csodálkozva szegzé tekintetét társára.

— Pár komoly szóm lenne hozzád. Szereted-e Annát?

— Szeretem, imádon!

— Lemondasz-e róla?

— Inkább életemről.

— Becsületes ember vagy. Mindjárt gondoltam, szólott Barna úr s leült a nagy támlás székbe s szomorúan nézett maga elé s félhangosan mondá, úgy hogy Szőke úr is hallható:

— Nekünk meg kell vívniunk; mert különben meghalok. Ha megszerezsz, tied lesz a leány tiz évig.

— S aztán?

— Megölöd magad s én veszem nőül.

— Ez igazságtalanság! — kiáltott föl Szőke úr s a komoly könyvvezető ajkán szomorú mosoly lebbent át.

— Hát nem a fiatal, szép leány lesz-e tied? Tiz év a bájos lényvel nem felér-e a jövő élet egész boldogságával. A nyerő a fiatal leány, a veszítőnek az özeveg marad.

— Legyen!

Másnap éles acéllal kezükben, álltak szemben egymással a könyvvezetők.

Az éles kard végén függött mindkettejük életboldogsága.

Az orvos bámulva szemlélte ügyességüket. Izmaik mintha megacélozódtak volna, nem voltak képesek egymást kifárasztani. Anna neve ragyogott mindenütt, ennek megoltalmazására csodálatos erőt fejtettek ki.

Még egy csattanás és Barna kiejtette kezéből a kardot. Meg volt sebesítve.

Összerezzen; fejtét koblére horgasztá s zokogni

kezdedt. A seb jelentéktelen volt, de annál nagyobb volt a vágás, melyet a seb boldogságán ejtett.

Pár percig nem szólhatott; aztán kitörülte szeméből a nagy könnyecskéket s ezeket mondá:

— Légy boldog! Tiz évig nem látjuk egymást.

Müller urnak s Anna kisasszonynak mondd meg, hogy nem búcsuzhattam el. Esküinket megtartjuk.

— Istenemre!

Szőke úr egyenesen Müllerékhez ment, s elmondta, hogy a „Zöld elefánt“ üzlete egy derék taggal megkevesbedett. — Müller úr nagyon sajnálta, Anna kisasszony is érdeklődéssel kérdezősködött a távozó után.

Szőke úr pedig elgondolta, mily boldog lesz vetélytárs nélkül. Anna csak öt s ő meg csak Annát fogja szeretni. Minő boldog életet fognak élni.

Két hó múlva Szőke úr a legboldogabb férj s Anna a legboldogabb feleség lett.

A „Zöld elefánt“ családja egy taggal megsaporodott.

Szőke úr magáénak mondhatta végre, kiért annyira rajongott.

Azt mondják, a szerelem csak addig érdekes, a míg plátói; a házasság láncai által elveszti nyombusát. Rágalmazók, családok, kik ezt mondják; csak ekkor válik igazán szerelemmé. Ekkor válnak egy testté, lélekké.

Szőke ur is azt mondta. Annát azelőtt szerette, most imádtá. Mily boldog volt, mikor Anna kisasszony bevallotta, hogy őt szerette s szeretni fogja a sűrű.

A tűz lobogott és arca égett. Midőn szerelméről beszélt, meg nem állhatá, hogy egy forró csókot ne leheljen a piros ajkakra. A csókok feledteték a multat, jövőt, csak a jelennek élt.

És „Zöld elefánt“ táblája fölé a Müller név mellé a „Szőke“ uré is oda lett pingálva. A „Zöld elefánt“ szívéből örvendett, hogy leánya ilyen férjet s maga pedig ily derék companistát nyert. De az idő sebesebben repül a sasnál s olyan észrevétlenül, mint a kolibri.

— Irén alszik! Vigyázz! föl ne keltsd! Ah! gyermekek, picikém, meddig mondhatlak még magaménak?

— Sokáig! Nézz csak rá, hisz csak most kezd szépülni. Nem akarnád látni, mikor felnő, mikor szintén oly boldog lesz, mint mi tiz év előtt.

— Épen ma tiz éve, hogy összekeltünk. Megszomorítottalak eme tiz év alatt?

— Soha, kedves férjem! — mondá Anna s körül ölelte gömbölyű karjaival férje nyakát.

Ezek az ölelések tíz hosszú éven át boldogították s most úgy érezte, mintha fojtani akarnák.

— Meglepetést is szereztem számodra, vendéget hívtam e nap a. Ugy-e nem haragszol?

— Vendéget? E napot veletek egyedül szerettem volna tölteni.

Szőke urnak eszébe se jutott megkérdeni, hogy micsoda vendéget hívott kedves neje. Megírta végrendeletét s bucsuját nejehez. Még a templomba is elment, hogy istenét kiengesztelje. Ipját, Annát kérte levelében, hogy barátja iránt legyenek

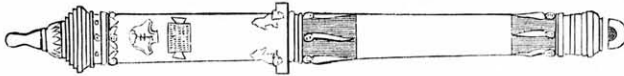
a „Zöld elefánt“-nál pótolhatnád is helyemet, gyermekek édes atyja sohsém lehetsz. Bár-gyu, eszelős voltam, hogy hihetém, mikép tíz év múlva tőlük megválhatok. — Ha mégis akarsz, legyen! Egy óra múlva becsületes embernek fogsz mondani holttetememnél. Eskümet megtartom.

Barna ur redőkbe szedte homlokát s intett Szőke urnak, hogy kövesse.

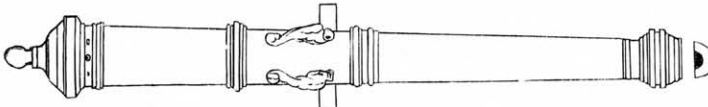
A másik szobában egy idegen hölgyet vezetett karonfogva eléje.

A „Zöld elefánt“ nem tudta, mit képzeljen.

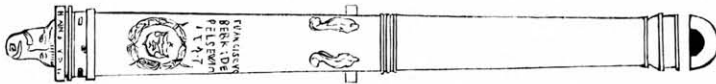
— Bemutatom kedves nőmet s védangyalomat.

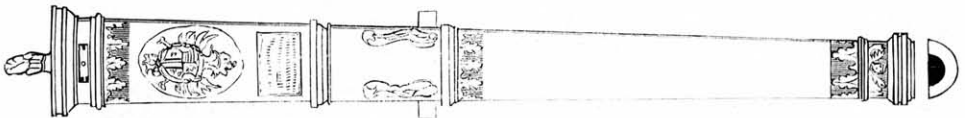
II. ábra.

III. ábra.

IV. ábra.

V. ábra.

Krasznahorka régiségei. (Szövege az 565. oldalon.)

jó szívvél. Fogadják házukba s tekintsék úgy, mintha ő lenne. Jobb rokont s a „Zöld elefánt“ számára ügyesebb társat úgy sem nyerhetnek.

A pecsét helyére egy nagy könycesep hullott, alig fogta meg a pecsétviasz, olyan forró volt az a könycesep.

Egyszerre Anna kinyitá a szoba ajtaját s Barna urat vezeté be.

— Pontosan megtartottad szavadat! — mondá a szegény apa s alélva rogyott le asztala előtt.

Midőn a kereveten fölébredt, Barna urat látta maga mellett.

— Az ég nevére, ne tégy szerencsétlenné. Sohsém lehetsz azzá, a mije én voltam. — Ha

Bizony, nélküle rég nem élnek. Olaszországi utamban csak gondos ápolása mentett meg a haláltól. Ez a szerencséd, rossz ember! — szólt mosolyogva Barna ur s megölelte feleségét.

És „Zöld elefánt“ compánistája megtörülte néhányszor szeméit, ha nem alszik-e, aztán nyakába borult barátjának s összevissza csókolta.

Ugy tetszett, mintha sirjából támasztották volna föl.

A „Zöld elefánt“ kereskedés még most is fennáll s a család el nem mulasztja, hogy a szerencsés nap fordulóján misét ne mondasson Barna ur és egész családja egészségére.

Szépfaöldy Ö. F.

A krasznahorkai vár s nevezetességei.

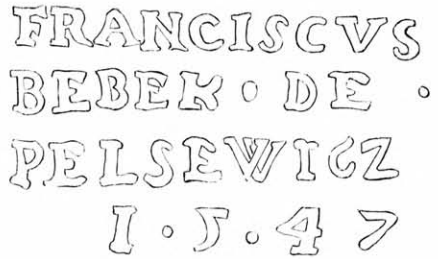
(Folytatás.)

A várhogy déli lejtőjén fölébe haladva, mint egy közepe táján egy dő és h-estak anyába rejtett — kisdud kápolnaszerű építmény áll, homlokzatán a bold. szűz képé. el; e hely képezi az itt évenként kisasszony napján tartatni szokott búcsú alkalmával az ide záródokolt hieck első

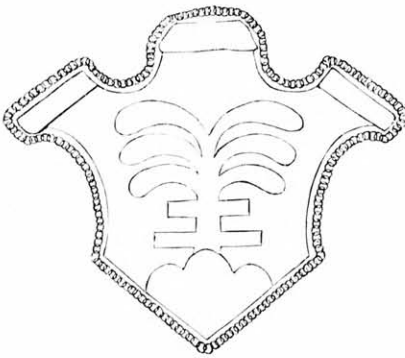
ben nyilatkozik, hol is a festő mind a szent lelkét, mind pedig az angyalöket, a m gszokott fehér helyett a legbarátságos szímben állítá elő, smely haművészeti tekintetből nem is, eredetisége miatt mindazonáltal említést érdemel. — Mind ez, mind pedig a fent említett kápolna újabb korra

II. 1

IV. 2

II. 1

IV. 2

V. 1

Krasznahorka régiségei.

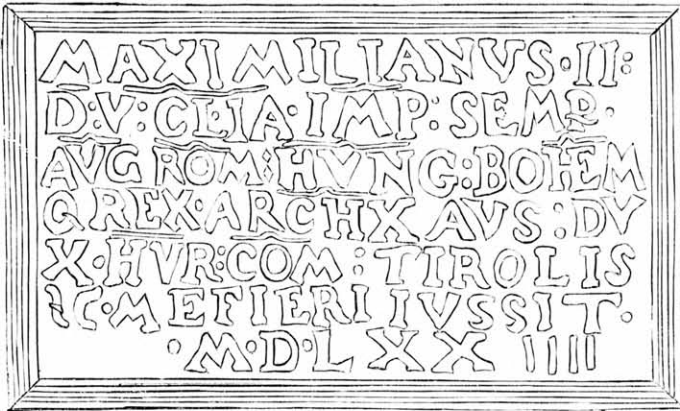
imahelyét. Főlebb haladva, a hegy tetején a várkapu előtti tért a szent János kápolna foglalja el, hol egy vasrácsoszat által környezett, két előszlopra támaszkodó gömbölyű tető alatt a kezében keresztet tartó szent János kőből faragott szobra áll, a fölébe festett sz. lélek és angyalfők által környezve; meglepő a szorosabban vizsgálóra nézve azon különös ízlés, mely e kápolna festésé-

mutat, de hogy melyik várúrtól veszi eredetét, azt teljes bizonyossággal tudni nem lehet.

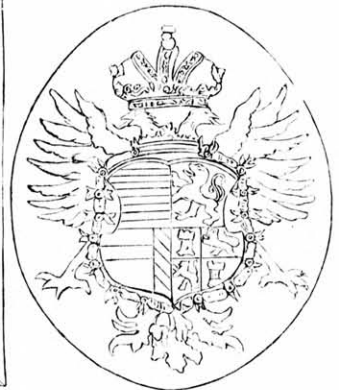
A kápolna előtti téren, egy kis emelvényre vannak felvonva a háromszázados ágyúk. — Ezen alvó tanúi a lezajlott viharos múltnak, oly néma hallgatással néznek le az előtük elterülő tájra, hogy a rajtuk levő feliratokat nem tekintve, alig ösmerne rá valaki bennük azon csaták érchangú

műszerére, melyek a XVI-ik század közepe táján Krasznahorka birtoka végett vívattak. — Itt van a nevezetes idők nevezetes emberének, Pelsőczy Bebek Ferencnek két, saját nevével és címérével ellátott ágyúja, s a II. Miksa császár címérével s az osztrák sassal díszelgő, harci zászmányként elfoglalt óriás ágyú; ezekkel egy sorban áll továbbá egy csak az öntő, Rudolphus Binger nevet viselő és végre egy, az előbbiektől mind anyag tekintetében (a mennyiben amazok cinkvegyületű rézből (Stuckmetall) ez pedig vasból van öntve) tökéletesen elütő, külsejéről ítélve, körülbelül kétszázados, minden felirat nélküli ágyú. — A II. III. IV. V. és VI. ábrán látható 2 — 6 számú ágyúk s illetőleg ágyúcsövek, kerekeiktől már régebben megvált korhadozó mozdonyaikon fekszenek, szabad ég alatt, dacolva a mindent megemészthő idővel. S ily fel nem szerelt

igényeinek, — Gömörmegye részéről felszerelve, mégis hatalmas tényezői valának a gyér fogyóvételű honvédség által diadalmasan kivívott ütközeteknek. — A világosi katastropha utáni napokban a két első Szegedről, az utóbbi pedig a löcsei piacról — hol súlya miatt vesztegelni volt kénytelen — vitetett vissza, a családja emlékeit kiváló becsben tartó tulajdonos reklamatiója folytán illetékes régi nyughelyére. — Ezen idő óta csakis az országosan nevezetes és örvendetes eseményeket, vagy tulajdonosuk családi örömmünnepét hirdetői érechangjuk a vidék lakóinak. — Most legutóbb is ők fogadták üdvözlétük első „Isten hozott“ jával az e várat 1867, augusztus hó 19-én látogató m. orvosokat és természetvizsgálókat. — Az ezen ágyúkon levő felírások s címerek, a mellékelt II., II₂, IV₁, IV₂, V₁, VI₁, VI₂, alatti rajzok által bővebben ismertetnek meg.

VI₁

Krasznahorka régiségei.

VI₂

állapotban nyugodott hajdan a vár védelméül felállított tekintélyesebb ágyútelepnek ezen egyik része, azon családi osztály óta, — mely társait a bettléri és oláhpataki grófok birtokába juttatá — egész az 1848 — 49-ki függetlenségi harc kitöréséig; a mikor is a 2-ik, 5-ik és 6-ik számú ágyúk — habár súlyok miatt nem is feleltek meg egészben az újabbkori mozgékonyabb hadviselés

Közvetlen az ágyútelep mellett nyílik Krasznahorka egyetlen, keletfelé néző kapuja, a tetejét díszítő három külön álló kőszoborral, mely két koronás alak között álló, lánghallosát magasra emelő angyalt ábrázol.

(Vége köv.)

Erőssy Lajos.

Párisi képek.

(Vége.)

V.

(Sétahelyek. Pére la chaise. Palais-royal. A Morgue. A Mars-mező s a kiállítás Páris környéke. Visszajövet)

Páris szép s művészileg rendezett sétahelyekkel bir. Ilyek : a jardin du Luxembourg, a ha-

sonnevü palotánál, vízmedencékkel s gondosan ápolt virágágyakkal; a hires és nagyterjedelmű

jardin des plantes (állat- s növénykert), melyet szabadon látogathat bárki. Nyugatra Páristól van a boulognei erdő, igazabban óriási kert, tisztán tartott tóval, a legrendezettebb sétányokkal és a vízvezeték szűrői által folyton öntözött utakkal. Este felé egész raja lepi el a kocsiknak, mint donoverek. A gazdag Páris tesz itt sétakocsizást. A dús bankár, az elégedett tőkepénzes, a felgazdagodott kereskedő s piperkőcök: apró kocsikon, melyet bájós kocsisnő hajt. Apró lábai piros vagy kék atlasz cipőbe vannak fűzve, kurta japonja szalaggal diszítve; úgy néz ki, mint valami báli ruha, kalapjáról hosszan leng a szalag, nem ritka a magyar kalpag vagy kalap sem; szájába veszi néha az illatos havannah-t, vagy eredeti portoricot, szép kesztyűs kezeibe kapja a gyepőt, a telvérek közé vág s repül a cifra társaság a Bellonát ábrázoló Venus hajtása mellett. Ez nagyon tetszik a párisinak s az ügyes kocsisnő gyakran viveket kap. Az idegen látogató azonban nevet a kocsi-ban kucorgó uracskákon, kik, miként kinyalt ölebecekké, készek urnőjük szavára a legnevetésgebb parancsoknak is engedelmessé válnak. Mert a lorette — arisztokráciája a griseteknek — hatalmas urnő, kinek vagyona van, s ki a férfiakat majmokul tartja, hogy szórakoztassák s csak válogat közte, míg szépsége tart. Akkor aztán letűnik csillaga, s két tucat ölebeceke társaságában mulat s azokat kávéztatja.

Páris keleti oldalán van a bois de Vincennes és a szintén sétahelyül szolgáló Père la Chaise nagy területű temető, kimagasló dombon, rendezett utcákkal és sírokkal. Itt nyugszanak a híres zeneszerzők: Bellini, Cherubini, Boieldieu, Chopin, Hérold; a színműírók jelei: Racine, Molière, Scribe, az imádtott Béranger és számtalan nevezetesség, egykor mindannyi fénylő csillag, most por és hamu, mint a többi. A sírok királya: Abailard és Heloise, e boldog s azután oly szerencsétlen szerelmesek sírja. Vékony oszlopokon nyugvó kápolna-födél, alatta koporsóban a két szerelmes, köbél kifaragva. A sutgó ákárok itt köröskörül sokat beszélhetnének e sir látogatóiról. Nincs szerelmes Párisban, ki kedvesével e helyet meg ne látogatná. A grisetto és férjcséke itt mondják el egymásnak, hogy mint szeretik egymást s távozva, az ő szeretett Kockjuknak versét mondogatják: „il faut aimer, c'est la besoin de l'âme.“ A családapa és anya gyermekeikkel illetődve állják alig a sirt s egy gyöngök csókbán fejezik ki, a mit éreznek. A madarak vígan szökelnek ágról ágra s a sírokra ültetett virágok szöllője üdvözli a látogatót. A sir tele van

télen-nyáron koszorúkkal, köztük egy-egy „souvenir,“ egy barátját sirató „à mon ami“ és egy kedvesét vesztett „à mon amie“ feliratu koszorú. És ez így van 800 év óta s így lesz, míg a párisi franciául fog beszélni. Sok óriási alak, megmérhetlen nagyság feledékenységre megy, de ez egymást igazán szeretett s annyit szenvedett szerelmesek emléke élni fog.

Híres sétahely a palais-royal. Valaha ez volt Páris mindene, s az útas, ha kérdezők, hová megy? felváltva felel: a palais royalba vagy Párisba.

Mennyi történelem csoportosul itt Richelieutől kezdve, ki e palota volt! E század elején tele volt játéklarangok-, korezmák- s kávéházakkal, népsége dühös játékosok, kéjencek, zsebmetszők, gyilkosok, elvetemült nők, zsbárusok, büvészek voltak, szóval a legváltozatosb sokaság képét nyújtotta; mindezeket kiützte aztán a kormány s a bűn és erkölcselenség, mely csak a palais-royalban honolt, megmetelyezte aztán egész Páris. Remek s nagy épület a palais royal, mely a kerttet négyesög-alakban veszi körül. A sétány fákkal s virágágyakkal van tele ültetve, közepén vízmedence szökőkúttal, s egy kis ágyú, melyet a déli nap heve süt el. Minthogy a katonai zenekar egy héten többször játszik, a közönség siet elfoglalni az ingyen-padokat, mert a számtalan sok székért fizetni kell sétahelyen ép úgy, mint a templomban s a 10 centimes asszony szemét el nem kerülí senki. A zene mellett még más egyéb is csalja ide a népséget; ha a kertben megunt az ülést, az épület folyosóira megy, melyek csupa ékszerészboltokkal vannak tele, ezekben pedig mesés értékű kincsek rakvák le. Mindezeket kényelmesen bámulhatja a nép. Hány „ah!“ lebben el a nők ajkairól, midőn e sok drágaságot szemlél. Az igaz gyöngy mellett van az üvegből készült, a valódi arany mellett a hamis ékszer, a gyakorlatlan szem nem tudja megkülönböztetni egymástól; különösen kitűnők ez utóbbiak. Nem is párisi az ékszer, ha nem a palais-royalból való.

A Tuillériák területmes nagy kertje legnagyobb részét a gyermekek mulatóhelye. Itt vannak ezrivel Páris kis polgárai. A nagyváros szűk lakáiban be lévén rekesztve, itt futkározzák ki magukat. Kedvesebb gyermekeket aligha találni, mint a franciáknál, s ha még a felnőttek is gyermekkedélyűek s élénkek, hát még a kicsinyek — ezek ám az eleven kis ördögök, s elmés játékaik által sok mulatságot okoznak a gyermekbarátoknak. A Tuillériákhoz közel fekvő része a kertnek pompásan rendezett. A szökőkúttal, vízmedencék,

virágágyak, bokrok, fák s szobrok festői képet nyújtanak az élvező közönségnek.

A Buttes Chaumont és park Monceaux-t Napoleon szemétdombokból alakította át a leggyönyörűbb sétányokká.

Szóval Párisnak sok és szép sétahelye van s

nak, hogy megismerhessék a későbbi keresők. Hány eseménydús és regényes élet utolsó fejezetét képezi a Morgue. Az öngyilkos kártyás, a párbajban elesett, az orozva legyilkolt idegen, az állványról leesett vagy a gép által szétzúzott munkás, legázolt gyermek, megfagyott kóborló, oly-

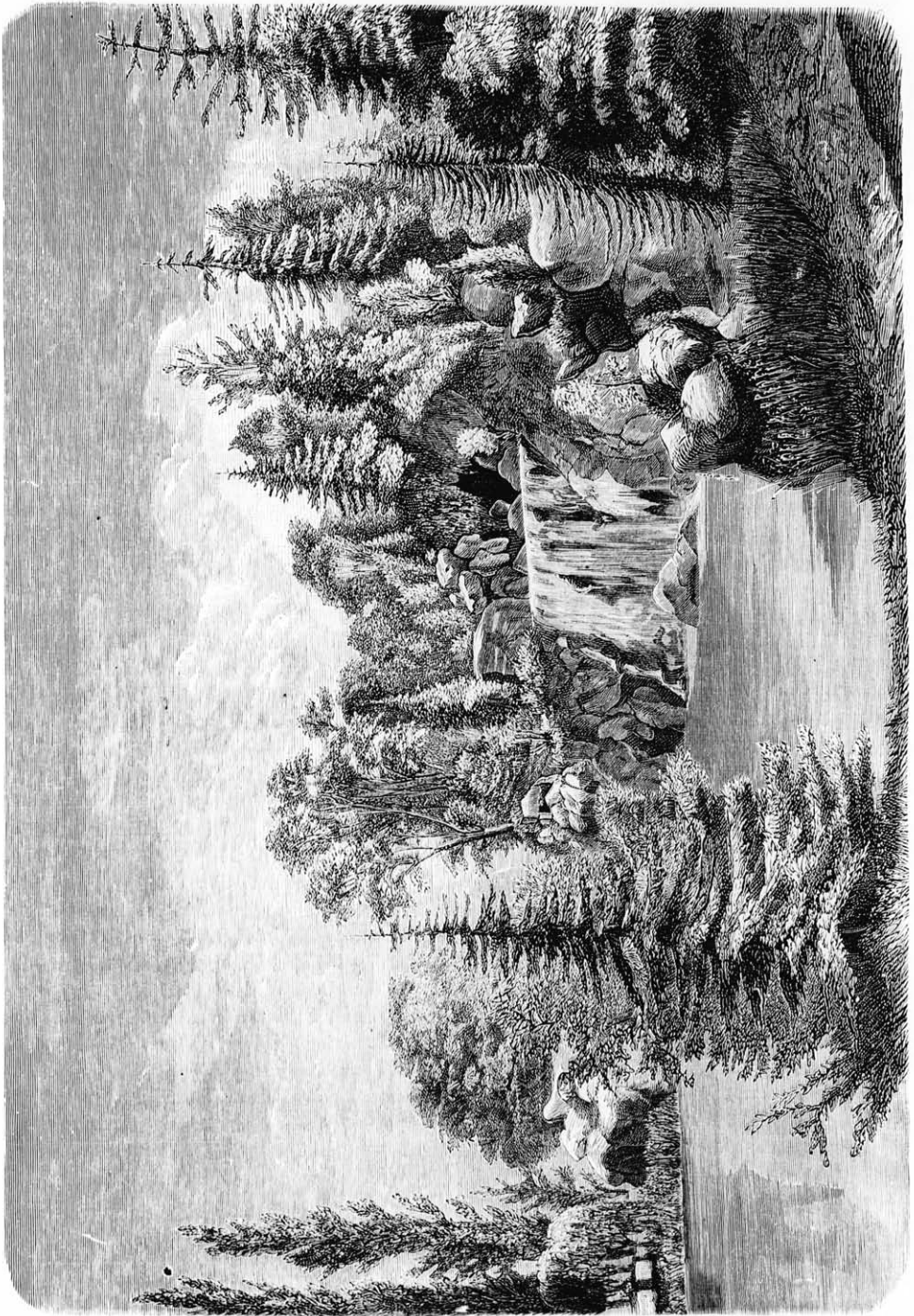

A császári hercegi színház. (A „Párisi képek“ című cikkhez.)

kényelmesen kipihenheti magát zöld helyen a fáradt közönség.

Egy igen érdekes, de szomorú épületet kell még Párisban fölkeresnünk. Ez a Morgue, hulla-csarnok, a Notre-Dame háta megett a cité csucsán. Itt vannak közszemlére kitéve a Seine-ből kifogott vagy egybeütt feltalált hullák; felülről folyton csepegő víz hull rájuk, öltönyeik fogason lóg-

kor egy letört virágszál, szerelem áldozata, ifjú leány, ki magát megmérgezte vagy szíve fájdalmát késsel némitotta el. Nagy életiskola ez a Morgue, néhány perc alatt sokat tapasztalhatni itt s az élet, e tarka-barka szappanbuborék, egész valójában szemünk elé tárul. A nézők tornáca folyvást tele van; az izgalomszerető nép a legérdekeseb jelenetekre vár itt. Egy halvány, félnék nő jó bo

Részlet a Boulognei erdőből. (A „Párisi képek” című cikkhez.)

s az utolsó sorban a többiek háta megett megáll, fél előbbre lépni, reszketve vár s nem mer előre tekinteni. A nézőktől végre megtisztul előtte a tér, s ő meglátja holtan azt, kit keresett, s egy szív-metsző sikoltással összerogy. Később tudtuk meg, hogy a kit látott, az férje volt. Boldogoknak gondolta őket a világ, s azok is voltak, hanem az ördög megjelent egy házi barát képében, a nő megcsalta férjét és az érzékenyszívű férj fájdalommal e-ső rohamában a hullámokban keresett vigasztalást. A dandy, ki csupa kíváncsiságból áll egy sorba a bámulós gaminekkal, meglepetésére a holt-haju, hattunyaku s tüzes szemű Susanne-t találja a holtak között, kivel néhány nap előtt a Mabil-le-ban oly jól mulatott. S e tüzes szem oly hamar kialudt — miként az ő szivarja. Rágyújt és komoran távozik. „Ki hitte volna!” mindössze ennyivel emlékszik meg a világ mulandóságáról s csupa változatosság kedvéért egy hétig nem megy mulatni s kipihenni magát. Olykor azonban vigabb képet mutat a Morgue. Dacos szerelmesek, kik örökre „Isten hozzád”-ot mondtak egymásnak, ijedten tekintgetnek körül, vajjon a megsértett és elbűsült fél nincs-e itt, nem ölte-e el magát. Hirtelen meglátják egymást, örömköltést hallatnak, egymás karjaiba rohannak s örömkönyek közt csókolóznak. Most már igazán fogják tudni egymást megbecsülni s csendes boldogság váltja fel a kiállott ijedelmeket.

Egyik híres tere volt Párisnak a Mars-mező. A múlt században a forradalom híres ünnepéyeinek volt színhelye, 1867-ben az ipar s művészet kincseinek tárháza. Óriási négyszög, melynek közepén terült el a tojásdad körökből álló s keresztül-kasul rendszeres utcákkal metszett világiállítási palota. A parkká alakított mező egyik végén az école militaire-rel határos, a másikon a Quai d'Orsay-ra a Seine partjáig megy ki. A gazdasági kiállítás jó távolnyira Páristól Billancourt szigetén volt. Mindkét kiállítás hetedfélszáz méternyi tért foglalt. Minden, a mi csak befért, a palotában foglalt helyet. A parkban minden ország s világrész emelt épületeket s rendezett kiállításokat, (különösen érdekes volt kelet templomai s épületeivel.) Dübörögtek a gépek, zajgott a nagy embertömeg, a nemzetközi színházban keleti nép verte a dobot, a napfényben csak úgy ragyogott a sok látnivaló, hogy nem tudá az ember melyikhez fogjon, mit nézzen legelőbb, s olyforma képet csinált, mint a gyermek, a ki nem bír az eléje tett étellel.

De a kiállításnak már vége és a szokszor elmondottakat fölösleges lenne ismételni.

Ha Párisban vagyunk, meg kell emlékeznünk annak környékéről is s Versailles-t említetlenül nem hagyhatjuk, melyet XIV. Lajos új Párisá akart tenni csupa szeszélyből vagy hiúságból, de sehogysem sikerült neki. Nagyon unalmas város ez most, jóllehet 30 ezer lakosa van, mintha nép-sége nem is francia volna, pedig két vasút, gőz-, s egy lóerőre közlekedik folyton az anyavárossal. A párisiak a gyönyörű palotát s gondosan s ápoltságú óriási kertet nagyszerű vízmedencéivel, szökőkutaival, járnak megnézni. A hónapok első vasárnapján vannak a „les grandes eaux” a szökőkútak vízesei, mely mindannyiszor 10 ezer frankba kerül; de Napoleon nem sajnálja, mert a népet mindenképp szórakoztatni kell, hogy hallgasson. Nem ad-e nektek kenyeret, levegőt, vizet és színházat? — így szólnak a napoleonisták — mi kell egyéb még? A Favre-isták a szabadságot emlegetik. A napoleonisták nevetnek. Mi a szabadság? Ha jó dolga van az embernek.

A Lajos-Fülöp által alapított muzeum érdekes történeti képeket tartalmaz, különösen Napoleon győzelmei s hadjárataiból. Bonaparte tábornokai s kitűnő vezérei mind szobrokban örökítve.

Mindez számtalan termet és szobát foglal el s több órányi látogatás is csak futó képet nyújthat az egészről. Érdekes a XV. Lajos által Madame de Pompadour számára épített színház s az óriási hosszu nagy terem.

A kertben van még két kéjlak: a grand és petit Trianon. Ez utóbbiban tartotta XV. Lajos orgiáit, a szelid Mária Antoinette pedig egy kis majorságot alapított mellette.

Egyéb szórakozást találhat még a párisi St. Cloudban, hol óriási vízeséseket, s szép parkot talál. Itt a „lanterne de Diogène”-ről (Diogenes lámpája) — I. Napoleon által épített torony — a nagy Párist egész végtelen kiterjedésében szemlélhetni. Sèvresben van a híres porcellángyár, Passy-ban a chateau de la nuette, XV. Lajos maitressze vára s vadászati gyűlhely. Boulogne 400 mosóházzal bír a párisiak számára. Auteuil, Meudon, Vincennes és a közel falvak, mindannyi kirándulási helyek, hol majdnem mindenütt historiai emlékekről gondoskodtak a mindent „à toutes les gloires de France” cselekvő királyok s császárok.

Mikor az ember aztán Párisból visszatel, úgy érzi magát, mint a ki a magasból mindig lejjebb s lejjebb ereszkedik, Basel, Zürich, Augsburg, München, Salzburg faluk, Bécs kis mezőváros hozzáképest. Hát még a mi kis Pestünk! De a

mi fővárosunk fiatal még, gyermekeveit éli, míg Bécs elhízott kávénéike s Páris festett koros szépség. Bármint kendőzik is magukat, oly szépek nem lesznek, mint a mi fejlődő leányunk; a természettől nyeri szépségét, nem utánozhatják. A pompás Duna a remek lánchíddal, a büszke Gellérthegy s Buda vára — ezek azok, miket az idegen megbámul s irigyel tőlünk. A dunai ke-

reskedelem főhelye Pest lesz s idővel olyan világvárosá fog fejlődni, mint Páris és London, míg Bécs — a fő Dunától e'esse — hanyatlani fog. A tervben levő pesti Duna-esatona, rakpartok, vízvezetés, épülő vasutak, hajók s építmények s a növekedő forgalom, mind azt hirdetik előre, hogy Pest nem volt, hanem lesz.

Radó Béla.

Az emészek (termeszek) állama.

(Vége.)

Sétánk közben egy kopasz sziklára akadunk, s bámulva látunk ezen is egy fedett tornácot fölfelé tekeredni. De hát ezen szilárd, hasznavehetlen közzettel, mit akarnak az emészek? Magával a közzettel semmit sem, hanem annak gerincén fekszik egy pompás ledölt fa s a szikla egy fedett futóárok aljzatául szolgál.

Ha a munkás csapat kényszerülve van utját a szabadba irányozni, a legnagyobb elővigyázattal vannak minden történhető esélyre. A munkás osztályt nagy számu örök kiscsirk, melyek fontolva haladnak a sereg oldalán, hogy a földtért szemügyre vegyék és kipuhatolják, vajjon kell-e veszélyt tartani vagy sem. Ha halálos elleniek, a hangyák közölednek, gyilkos harc kezdődik, mely csak az ellenség lomészárlásával vagy szaladásával ér véget. Ha valahogy ezek kerelkednek fölül s az örök hős halált halnak a dícsőség mezőjén, a gyenge munkások a fekete győzők rab-szolgáivá lesznek, ha csak gyors futás által balszálakaikba nem menekülnek.

Jaj azon épületnek, a melyhez földalatti árok vezet az emészek lakából. Az összes famű a földel gerendázatáig olyan, mint szokott lenni, de egyszerre összerogyik az egész, s a megszmorodott birtokos most veszi észre, hogy belől minden famű üres volt, az emészek kivájták azt s minden darabnál csak egy kis vékony külső falazat maradt meg, miért is annak tarthatlanul össze kelle rognyi.

Azonban nem mindig vájják ezen csodálatos állatkák az épület fát üres papírszekrényekké, hanem mielőtt a birtokos észrevenné, agyagragaszszal töltik ki a téreket, melyek tartalmát éléskamaráikba hordták, s a házbirtokos csodálkozik az ő faépületének tartósságán, mely már reves tekintettel birt, mert az agyagragasz lassanként kővé keményedett, de ha esetleg megtekinti az ajtó-feleket, észre fogja venni, hogy az

csak kívülről fatekintetű, belől kővé változtatva, az emészeknek köszöni szilárd és tartós lakát.

A tolvajokról mondják, hogy tőlük csak az izzó vas és malomkő van biztosítva; ugyanazt lehet az emészekről is mondani; fémen, üvegen és kővön kívül mindent összerombolnak azok, úgy hogy Linne méltán tartja őket a két India legnagyobb gyötrelmének.

Japánban tett utazásában Kämpfer egy reggel asztalát igen ingadozónak találta, megvizsgálván azt, úgy tapasztalá, hogy egyetlen éjjel az emészek a padozaton álltörtek, s az egyik asztalláiban fölmentek, a keresztlemezben tovahaladtak, a másik asztalláiban pedig lementek, egy ujj átmerőjű menetet hagyván hátra a fában.

Humboldt beszél, hogy közép Amerikában ritkán találni ötven évesnél régibb iratot, az emészek takarópapírnak tekintvén, azt saját államuk háztartására felhasználják. Az utazók gyakran meglepetnek, ha bőröndjüket fölyaitják: porrá mállik az, a benne találkozó fehérenművel, csizmával és könyvekkel. Semmi sincs ezen romboló had előtt biztos, — mint Green kapitány mondja — talán csak a gyapotszövetek.

Smeathman, ki az emészeknek legjobb életrajzát adta, nagyon panaszkodik, hogy azok egy hordó jó borától fosztották meg. Góresövének tokját is semmivé tették, de a fémműszer bántatlanul maradt s általa egy állatfajt megvizsgálhatott, mely életmódjánál fogva valóságos esodát ábrázol.

Mindent, mi az ember körül van, elpusztítanak ezen kis állatoescsák: semmivé teszik az írásba foglalt útirajzokat, szétrombolják a tudományos műszereket, sőt a műtárgyakat sem kímélik. Forbes, midőn utazása alatt darab időre elhagyta szobáját, a falon függő rézmetszvényeket, nevezetesen megváltozva találta: üveg és ráma mintha setét porral lett volna borítva. S midőn azokat a falról levenni akarta, nem lehetett, mert oda voltak ragasztva. De nem is voltak azok többé rész-

metszvények és rámák, hanem emész építmények, melyek a képek alakjával bírtak; az emészek a hátulsó táblapapírt, valamint a rézmetszvényt is megették s az üveget agyagragasztással a földhöz tapasztották, melyet a fa helyett üres emészhözet vett körül.

Ha az emészek valamely hajóra vehetik magukat, menthetlenül elveszett az; elhagyott falvak rövid idő alatt romhalmazzá válnak; közép Amerikában egész városok romboltattak szét általuk, sőt Keletindianak legjelentékenyebb kereskedő városa is mondhatlan sokat szenved ezen romboló had megtámadásaitól. Az emészek az állatok közt láthatlan manók, melyek a hegyeken ellopözva élnek, s éjjelenként a házakban gúnyos kárörömmel pusztítanak.

De hát mire való ezen kiüríthatlan rombolási ösztön? Kéj-e az vagy boszu, mely ezen gonoszokat lelkesíti? Egyik sem a kettő közül, hanem az ivadékróli gondoskodás. Önhasznulesés nélkül készítik ők óriás építményeiket, és saját életük veszélyeztetésével cipelik azokba az élelemkészletet, csupán a faj fenmaradása iránti ösztöntől kényszerítetve. — És még csak nem is saját gyermekük azok, melyekért fáradnak, mert az egész ivadék egyetlen házasságból származik,

egy aránytalanul nagy nősténytől és egy kis hím-től, mely mindig félénken buvik élettársa óriás hasa alá. Mindkét házastárs lomlán vesztegel a nagy építmény terjedelmes térciben, hol mások által tápláltatván, az ivadékróli gondoskodást a dolgozókra bízzák.

Az emészállam három különböző egyedei egy és azon rovar három fejlődési fokát mutatják: a dolgozók az *alakok*, az örök a *bábok*, a szemmel ellátottak a *tökéletes rovarok*.

De vajjon a dolgozók és örök valósággal fejlődelmekké változnak-e? Vagy pedig — mi valószínűbb — a rendek születés által különbözőtetnek meg, miszerint az állampolgárok legnagyobb száma mindig dolgozó marad, néhányan katonaságig vergődnek, igen kevesen pedig, könnyű szárnyakkal ellátva, munka és fáradság nélkül fejedelemségig emelkednek? Mindezen kérdések még határozott feleletre várnak. De anélkül is eléggé csodálatos az emészek világa, hova az ember bámulva tekint, s hol ezen apró teremtmények oly renddel és szabályos munkássággal lepik meg az embert, melyet tervszerű átgondolás következményének lehetne tartani.

—

Egy boszorkánypör Erdélyben 1726-ból.

Décs városa tanácsának szeptember 20-án 1726-ban tartott gyűléséből. — Nemes Décs városa főhadnagyának — mint felperesnek — Szaniszló Borbára, férjezett Pap Györgyné ellen boszorkányság büniért indított bünvádi keresetében:

V á d í r a t.

Szemmel látott tanuk nyilván vallják alperesnö boszorkányságát, u. m. 1-ör. Hogy nappal a tisztátalan göröngyi béka, rátámadván egy személyre az utcán, vádlottnö kertjéből kijöve attól mindaddig meg nem szabadulhatott, míg a béka vádlottnö előruhája alá bé nem ment.

2-ör. Vádlottnö férje is azt vallja, hogy neje nyilván való boszorkány.

3-ör. Nyilván való ártalmas boszorkánysága kitészik a következő cselekedetből: többeket megrontván és nyomorékká tévén, több tanu nyilván vallja, hogy vádlottnötől credt megnyomorítottasuk.

4-ör. Magának a vádlottnönek szájából hallották, hogy többeket megfenyegetett, mely fenytés után mindenik külön-külön beteg lett.

5-ör. Szemmel látott tanuk vallják: hogy a

vádlottnö háza előtt lévő eperfának ágain s tetején ökrök táncoltak, melyek fölvel leeroszkodván, asszonyokká váltanak.

6-ör. Ördögökkel való társalkodását vallják a tanuk, mert szemmel látták a lüdercet vádlottnö házához bemenni, mely tanuk szavait leányának önkényt való vallomása bizonyítja következőképen: Midőn mások kérdezték, micsoda állat legyen az? azt mondotta: „én is ismerem azt, mert anyám asszonyhoz jár.“ Mind ezeket vízben való megpróbáltatás után cselekedte. A midőn elhatározva lett volna megégetése, azokat, kik fejére akartak esküdni, adományokkal megvesztegeté, mi ha nem történik, büntetését még akkor elvette volna.

I t é l e t.

Mínthogy vádlottnö, Szaniszló Borbárának még a midőn boszorkányságért perbe fogott, meg kellett volna halnia, ha kegyelmet nem kap, még akkor megintetett, hogy ha tovább folytatja boszorkányságát s rossz cselekedeteit, halállal büntetetik. De rossz cselekedeteit annakutána is megújította, s a régebbi határozat előtt ha vádlottnö-

nek időhaladék nem adatik, és ha a hitlők pénzbeli ígéretei meg nem vesztegettetnek, vádlottóknak már akkor meg kell halnia. Az akkori vízi próba sem a maga rendén vitetett véghez, mindazon által minthogy vizet hozott ki szájában, felmentetett, oly feltétellel, hogy ha azon ítélet után is boszorkányságát, fenyegetéseit megújítja, halállal büntetetik. Rosz cselekedeteit mégis

megújítja, magát nem mentette, ellenbizonyítékot nem adott, sőt maga kívánta, hogy ügye véglegesen elláttassék: azért, hogy tűzzel megégettesék, elvégeztetett.

Ezen ítélet végrehajtására Dálnoki Sándor tanácsos, Somogyi István, Kibédi Márton és Sinter Hilibi Mihály atyáinkfiai ő kegyelmek küldetnek ki.

Közli: *Pataky Ferenc.*

Egy hét története.

— Augusztus 31. —

(VK.) Ha azt kérdeznék tőlünk az olvasó: „mit csinálnak most a budapestiek?” — egyszerűen azt felelnék rá: „lőport szagolnak.” Tehetik minden este, minden veszcly nélkül. Legfőleg egy kis tüsszentő hurtot kapnak a salétromos büztől, melyet „Bem apó” ágyúai a nyári szinkörben ontanak.

Az „első nemzeti nagy harcjáték”, a mint Molnár nevezi e művet, folytonos vonzerővel bír. A hideg, szeles esték dacára, minden áldott nap hosszú karavánok vonulnak át a szellős lánchidon és a légvonatos alagúton. Mennek, hogy — a mi most ritkán eshetik meg — lelkesülhessenek.

S mi képezi e mű valódi hatását?

Nem az, a mit látunk benne, noha a ballet igen fényes, a táborig képek érdekesek s a harcok jelenetei inpozántak, hanem főképp az, a mire — emlékeztek.

E tarka képek, festett sziklák, nagy csoportozatok és löporfüst közül egy feledhetlen szép korszak képe mosolyog felénk, melyben annyit álmotunk és annyit mertünk.

A népszínház műigazgatója — meg kell adni, — kitett magáért. Látszik, hogy nem csupán számítás, hanem egyszersmind lelkesedés vezette. A honvéd-ruhák, fegyverek, csaták, ünnepek úgy vannak kiállítva, hogy versenyezhetnek a francia népszínházak „Marengójával” vagy „Pueblá-jával.

S mit nem adnánk érte, ha elteledhetnők, hogy e képekhez — francia minta nyomán — drámai szöveg is van csatolva, még pedig igazi kontár kézzel. A szerző egyedüli érdeme az marad, hogy a színlapon elhallgatá — nevét. Ez a szöveg egy kis izetlen hyperromanticismus, divatból kiment melodramatikus fércelmény, a minő valaha a „Porte Saint Martin”-ban virágozott, noha csinált virág volt akkor is. Egy ezredsnének fia van, még lánykorából. Mostani férje nem tudja ezt. A férj

ezredes, a fiu hadnagy, kinek valódi apja őrmester ugyanabban a táborban. E titkot fölhasználja egy sovány intrikus, hogy kibányássa a maga hasznára. De a valódi apa később föbe lövetni magát, semhogy elárulja az egykori titkos viszonyt, mely az ezredesné tönkre tenné. E rejtelmes elemekből támad a nehéz küzdelem, melynek vége az, hogy a szegény anyát a csata egy oda tévedt golyója menti meg gyötrelmeitől.

Mennyivel jobb lett volna e francias melodráma helyett valami ép kedélyű, magyaros zamatú cselekményt szőni magából a táborig életből, melynek annyi drámai oldala van. De ehhez író kellett volna, s a népszínház — mint látszik — csak egy fércelövel rendelkezett.

Szerencsére, e melodráma oly vékony érben fut, hogy a nagy hadi és ünnepi jelenetek egészen háttérbe szorítják. Ezeket mindenki örömmel nézi. A piros zsinóros barna atillák, (melyek a valóságban egykor sötétebbek, egészen kávészínűek voltak,) a szürke kabátos „Bem apó”, lovagostorral, látésövel, viaszos vászonba burkolt kócsagtollas csákóval, a pompás huszártisztek lóháton, az ágyúk, röppentyük, ropogó puskák, harc kiáltások, s a diadalnak látványa — valljuk meg — jól esik az emlékezetnek. A csucsa iütközet, Szeben bevétele és a vöröstoronyi vitézség történeti dícsőségünkhöz tartoznak. A régi ismert indulók, katonadalok és táborig harcokd a múltnak édes illatát lehelik még a löporfüst nehé szagában is. E harcjáték mindenesetre táplálja a nemzeti érzületet és a multak iránti kegyeletet, s mint ilyen, méltó a színpadi életre.

Az ellenség közt csak oroszokat látunk, kik vajha egykor a harc valódi térein se foglalhattak volna el hatalmas szerepet! De mindegy; örömmest nézzük, hogy mint verik tönkre őket legálább a — színpadon. Ott, a hol a történet szomorúbb fordulatot ért, e harcjáték bevégeződik,

s utósó jelenetét az a fényes látvány képezi, midőn Petőfi koszorút nyújt Erdély hőseinek.

Az epizódok közt sok van, mi rokonszenvűnknek jól esik: a nemzetiségek fölvilágosított képviselői, egy román és száz, kik noha eleintén még fiaikat is lányruhába bujtatják, utóbb magok is beállnak — honvédeknek; a zsidó harcos, ki a hazáért ép úgy ontja vérért, mint keresztény társa, egy jobb jövő édes reményében; a lengyel gyászlovag, ki búsan énekl, hogy „nincs még veszve Lengyelország!”

Bem apót Várhídi ábrázolta, elég sikerülten. „Előre fiaim, vorwärts Kinder“ — mondá a honvédeknek, mint egykor száz csatában. Hanem az érdemjelosztás ünnepén oly pompás altábornagyi piros ruhában jelent meg, minővel a „szürke hős“ aligha rendelkezett valaha. — Ért is ő rá pompázni, öltözködni! Kellett is neki egyéb fény, mint a diadalé! De hiába — a szinpadnak mindenben joga van eszményíteni.

Maga a műfaj, a vitézi nézőjáték, melyet Molnár oly nagy ügyességgel és sikerrel mutatott be, épen a népszínházba való. Sajnálónk tehát, ha midőn Molnár úgy hirdeti ezt, mint az általa rendezett „utósó“ látványosságát, a siker nem tenné szőszegővé. Csak folytassa, a mit elkezdett, s elevenitse föl régi napjaink dicső emlékeit — szinpad képekben, melyek mindig, még a régi álmos időkben is, nagy hatással voltak a magyar közönségre.

Hányan lelkesedtek valaha „Zrinyin“ és „Szapáry Péteren“, akkor is, midőn e magyar hősokeket még csak német színműírók mutatták be: Körner és Birch-Pfeiffer Sarolta.

Szegény „Sarolta anyó“ — néhány nap előtt temették el őt is Berlinben. Hatvannyolc évre terjedt életéből épen ötvenötöt áldozott a szinpadnak. Tizenhárom éves korában már játszott, noha magas állás ú szülei ellenezték, s tavaly még irt egy színművet: „A fehér nő.“ — Hogy mily szerelmes heroina volt valaha, szép fiatal nő korában, mily érdekes anyaszínész nő később Berlinben, s mily ügyes színházigazgató Zürichben: ezek méltatása a németországi sajtót illeti. Mi ránk főleg színműveinél fogva tartozik, mivel 76 drámája közül legalább is harminc fordult meg a magyar szinpadokon. Kántornétól kezdve, ki egykor a budai játékszínen oly pompásan ábrázolta a „Kegyencek“ Katalin cárnőjét, a kedves, bájos Hegedüsne „Tücsök“-jéig mennyi színházi emlék tapadt nálunk is az ő színműveihez! Nem volt ő költő, de igen ügyesen tudott dramatizálni, s oly szerepeket irt, melyekben a színház tagjai

még ma is igen örömet rikatják és nevetetik meg a közönséget. — S miután a magunkévá tettük leghatásosabb szindarabjait: illő, hogy tegyük magunkévá azt a részvétet is, mely irónőjüket a sirba kísérte.

S a míg Berlinből e tometési menet vette igénybe figyelmünket: addig Egerből vidám lakomák és cifra toasztok zaja hangzott felénk.

Az orvosok és természet-vizsgálók XI-dik nagygyűlése (egy rossz nyelv szerint: 11-dik nemzeti „eszem-izsom“-ja) folyt ottan.

Tiszteljük a tudományt s magunk is szeretjük a jó mulatságot — de az eddigi tudósításokból úgy látjuk, hogy Bachus oltárai magasabban álltak, mint a Minerva zöld asztala. Nem csoda, midőn hat forintért mindenki tudóssá lehet — egy létre! A hétszáz tag közt — megolvastuk — nyolcvankét természettudóst, orvost és tanárt találunk.

A program nagy részét terített asztalok foglalták el. A gyöngyösi fürdőben b. Jeszenák özvegye adott lakomát, az ismerkedési estélyen Eger városa, a közgyűlés után az érsek (mint elnök,) a bátori közszenbányáknál a káptalan, Parádón gr. Károlyi György. Folyt az egri bor és a pezsgő. Szerepeltek: dr. Grósz Lajos, ki ivott a nőkért és Napoleon hercegért, Csiky Sándor és Vahot Imre — a tudomány nevében. Sőt politizáltak is — a tudomány nevében. Sőt még pártmérkőzés is történt — szintén a tudomány „neutrális“ palástja alatt.

S mind ez meg fog történni mindaddig, míg hat forintért mindenki fölsaphat — természettudósnak. S mindaddig, a míg ez megtörténhetik, nem lesz csoda, ha az „eszemisom“ zaja nagyobb, mint a tudományé.

Pedig e nagygyűlésnek valóban kitűnő mozzanatai is voltak. Ipolyi Arnold valódi ékesszólással beszélt Eger múltjáról s a természettudomány magas céljairól; Rónai Jácint jeles értekezést tartott a jégkorszakról; Szabó József alaposan ismerteté Hevesmegye földtani viszonyait; Kátay Gábor melegen emlékezett meg az elhunyt Almási Balogh Pál érdemeiről; a szakosztályokban is voltak különbözőn különböző előadások; de mindezek csupán — mint szigetek! — emelkedtek ki a pezsgő és toasztok végtelen árájában.

A vigasztalás csak az, hogy ezek a szigetek megmaradnak az ismeret hasznára, az a zajos ár pedig már most is elfolyt és elpárolgott — a szent Minerva édes öröme.

A jövő évi nagygyűlés Fiumében lesz, addig

van idő — reformra. Egy kissé több tekintélyt óhajtunk a tudományak, semhogyszig tisztos csarno-

kába hat forintért mindenkinék szabad legyen a — bemenet.

V e g y e s k ö z l e m é n y e k .

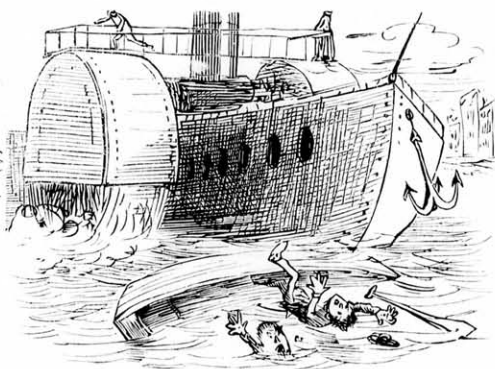
F. Gy. (*Történeti naptár.*) Augusztus hó 4-én öletett meg gr. Cilley Ulrik, 1452.—5-én emelkedett az első iparesarnok Franciaországban a Marsmezőn, 1798.—6-án a denrewitzi ütközet, 1813.—7-én a teutoburgi erdőben ütközet, 9 K. u. — 8-án meghalt Le Sage, 1743. — 9-én, meghalt Decandolle Ágoston, a jelenkor legjelesb természet buvárainak egyike, 1841.—10-én, nyilatkozatta magát Uruguay „Respublica del Uruguay“ név alatt független állammá, 1829.

* (*Az augusztus 18-ki napfogyatkozás.*) Azon francia tudósok közt, kik Angol-Indiába küldettek az aug. 18-ki napfogyatkozás észlelésére, Janssen ur is ott van, ki nemcsak a tud. akadémia hosszóság-mérő osztálya részéről, hanem magától a közoktatási minisztertől is kapott megbízást. Janssen ur már köldött is táviratilag egy pár rövid, de fölötté érdekes tudósítást saját észleleteiből. A napfogyatkozás teljes volt Ádentől Uj-Guineáig, utjában Masulipatamot is érintve, mely Angol-India partjain fekszik, s a legkedvezőbb helynek találták a napfogyatkozás észlelésére. Tudjuk, hogy teljes napfogyatkozás csak akkor van, ha a hold épen a nap és föld közt foglal helyet, s így a föld elől elfogja a napsugarakat; ehhez azonban az is kívántatik, hogy a hold látszólagos átmérője nagyobb legyen a nap átmérőjénél. E tüneményre nézve aug. 18-án kellett a legkedvezőbb feltételeknek beállani s a teljes sötétség tartamának 6 perc és 46 m. percre emelkedni, a helyett, hogy, mint az edigi észleleteknél, 4 percig tartott volna. Janssen ur, ki a lehető legjobb eszközökkel volt ellátva, s oly helyen foglalt állást, hol az idő viszontagságán kívül semmitől sem kelle tartania, csakugyan tett is észleléseket; s úgy találta, hogy a rózsás kidudorodások gáz természetűek, s a színvegyület fölötté nevezetes és váratlan volt. Így szól a távsürgöny. — A rózsás dudorok, mint Arago az 1842. jul. 8-ki napfogyatkozás alkalmával írta, „vörösés lángok, melyok a hold kerületének több pontjain törtek elő a napfogyatkozás alatt.“ Arago óta többször észlelték a lángokat, a nélkül, hogy természetük meghatározottatott volna. Az 1851-ki fogyatkozásakor a naptányér függelékeinek tekintették. E vélemény most bebizonyosodnék, hogy a lángok a nap légköréhez tartoznak.

A csillagok, különösen a nap szinképének elemzése, az utolsó időkben nagy haladást tett, mióta a fehér sugarakat végtelenül különböző színű sugarakra tudják bontani. Janssen ur kitért ez elemzésekben s azon egynehány szó, melyet a távirda hozott, elégséges arra, hogy elhiggyük, hogy Janssen ur fölötté fontos fölfedezéseket tett. Rendes állapotban lehetetlen a nap sugarait teljes tisztaságukban szemlélni, még pedig a központi sugaraknak a szélső sugarakkal való összevegyülése miatt, mely a föld légkörének befolyása által történik. Gondolhatni tehát, mily hasznosak a sugárelvezések teljes napfogyatkozás idején, midőn a nap korongjának sugarai külön észlelhetők. Valószínű, hogy Janssen ur nemcsak a tűndöklő dudorokra terjeszthet ki figyelmét, hanem azon fényövre is, mely a nap teljes eltűnésekor a hold sötét karikáját körülveszi. Ezen fényöv vagy a nap légkörének vagy saját légkörünk megvilágításának kifolyása. Ugy hiszik, hogy ezen kérdés is meg van oldva.

* (*Herculanumot,*) az elsülyedt várost, bizonyos véletlen eset által fedezték föl. 1713-ban Elbeuf francia herceg Nápolyban nősült s elhatározta, hogy Portici közelében fog meglepedni. Volt kísérletében egy francia, ki villája ékítésére porrá tört márvány vegyületekből készítetté oszlopait s az erre szükséges márványdarabokkal a környékbeliek látták el. A figyelemre méltó tárgyakat valaki fedezte föl, a ki házában kutat ásott. A herceg megtudta, s tovább ásott. A kút egyenesen az eltemetett város színházához vezetett s csakhamar fölismerték Herkules és Cleopatra szobrai. Még tovább folytatták s rábukkantak Herculanum városára.

* (*A pecsét használata*) nagyon régi. Már Jeremiás próféta is emlegeti (32 fej. 20 vers) Először azonban csak gyűrűkbe voltak vésvé, önálló nyomokat csak később használtak. Angliában található az első pecsétes okmány, melyet Eduárd állított ki, midőn a Westminster apátságot alapította. Több angol király csupán keresztet használt, miután más jegyre képtelen volt. Laed-Walla szász király maga bevallja egyik okmány végén: „Propria manu, proignorantia literarum, signum crucis expressi et suscripsi. (Saját kezemmel, a betűk nem tudása miatt, kereszt vonást jegyzek alá.)

Budapesti élvezetek.— Rajzolta *Jankó János.* —

egészet egy gyalogsági ezredes idézte elő, ki a tiszti lakomán ellenézte, hogy a huszárok kívánsága szerint csárdást is játsszék a zenekar. E tapintatlanság nagy sajt okozott. A huszártisztek mind fölkeltek, elhagyandók a termet, és csak saját ezredesük közbelépése bírta őket maradásra, elégtételt igérvén nekik. Erre következő felkiáltások hallatazottak: „éljen!” „csárdást!” „nyilvánosan kell bocsánatot kérni!” mig végre a huszár osztályparancsnok rendelkezése csárdást játszottak. Most több ovatio következett a jelen volt tábornokok részére, kik nagyon tapintatosan viselék magukat. Másnap nagy hadgyakorlat volt, mely alkalommal a huszárok a vezénylő gyalogsági ezredes ismételt parancsára senkíték lóra, mire az ezredes hozzájuk lovagolt és bocsánatot kért tőlük.

*(A vallás és tanulmányi alap.) Az oktatásügyminiszter a vallás és tanulmányi alapról felterjesztést intézett a felségéhez, melyből megemlítjük, hogy az összes alap 1867 végén 30,201,492 forint tett és a megelőző évhez képest több mint 800,000 forinttal szaporodott. A vallásalap ez idei jövedelme 1,181,580 forint, a szükséglet 1,191,602 forint s így az állampénztárból pótolni kell mintegy 12,000 forinttal. A tanulmányi alap jövedelme pedig összesen 458,692 forint, szükséglete 454,543 tevéen, ennél mintegy 4000 forintnyi felesleg mutatkozik. A horvát tanulmányi alapnak 57,585 forint fizet a magyar, bár tulajdonképen csak 20,035 forint illetné.

*(Vallás változtatás.) Bellák Herman nevű pesti üveges mester folyamodott a kultuszminiszteriumhoz, hogy a szidó hitre visszatérhessen. Ő 1854-ben lett katolikus, — mint őszintén bevallja, — azon reményben, hogy így jobban boldogul a gazdag keresetségi díjat kap. E reménye azonban füstbe ment. Ekkor visszatérne ősei hitére, ha a kormány megengedné. A közoktatási ügyészség a kérvényt azzal az észrevétellel küldte vissza, hogy ily ügyek nem tartoznak rá.

*(Nevelési fenyegető levél.) Erkezett e napokban 6 felsége című levele a kabinetirodába. Onnan elküldték a belügyminiszternek, hogy kutassa ki az író, s azzal hagyja abban a dolgot. Minthogy pedig az írás iskolagyermekéhez hasonlított, és O-Budán adatott postára, az obudai tanítóhoz fordultak, ki is azonnal ráismert, hogy tanítványa írta, kinek apja a hajógyárban dolgozik, s a „bolond lakatos” név alatt ismeretes. Apa és fia kérdőre vonattak a beismertek, hogy a levelet ők írták.

*(Ő felségéből) mint hiteles hírek állítják, az ősz folytan körutat tesznek Galiciában.

*(A Reitter-féle csatona-terv) tárgyában kiküldött bizottság utolsó ülésében a tiazadunai csatornának Pestnél leendő kiindulási pontja vonatván tanácskozás alá, szakértők előterjesztése folytán a város érdekében fekvőnek találták, hogy a Reitter-féle és a duna-tiszai csatona közös kiindulási ponttal birjanak.

*(Templomrablás.) Székesfehérvárott 26-án éjjel a szerbtemplomot ismeretlen tettesek feltörték s kirabolták. A mennyire eddig észre lehetett venni, egy arany s 4 ezüst keresztet, 8 ezüst lámpát, 8 ezüst koronát, egy Máriaképen volt

gyöngyöket, s az evangelium-könyv kapcsait lopták el.

*(A befásítás érdekében) a belügyminiszterium hallomás szerint jutalomdíjakat tűz ki. Az illetésnek a jövő évben kell kezdetét vennie, s a díjakat 11 év múlva fogják kiosztani, a mely időtartam lafolyásával a csemotéknak legalább is nyolc éveseknek kell lenniök.

*(Roppant felhőszakadás és jégeső) tette tönkre a mult napokban Zám, Tomasesd, Godinesd, Glod, Brassó, Valya-Békului községek határát. Pár perc alatt két ölnyi magásra nőtt a hegyekből a völgybe rohanó ár; fákat tövestől vitt magával; lakokat, malmokat, s betakarított gabonát, a kün álló törökbuszt elmosta, s több emberélet, számos barom esett áldozatul.

*(Ebergényi Julia jelvényei), melyeket mint brünni alapítványi hölgy birt, mint már irtuk, a végre határozta eladatni, hogy azok árán a megölt gróf Chorinskynéért engesztelő misét szolgáltatassanak. E jelvényeket nem régt vette meg egy angol: Douglas, ki 200 forint adót értté.

*(Egy császár mint korcsmáros.) Iturbide mexicói császár fia, Páris mellett Courbevoieben báltermet nyitott, melybe belépti díj férfiaknak 2 sous, hölgyeknek 1 sous. Azt mondják, hogy jó üzletet csinál.

*(Török lakoma európai módon.) Az egyiptomi alkirály nem rigében lakomát adott Bosporus melletti palotájában, a mely, tekintve szokatlanságát és az európai civilizációhoz való simulás törekvését, a török társadalomban korszakot fog alkotni. „Bankett volt a palotában, — írják egy stambuli levélben — és egyszersmind ünnepély a háremben. Az egyik oldalon ültek a férfiak, miniszterek és az ország méltóságai, a másik oldalon a jelenlevő urak nejei. A főtálat ételek mind a legválasztékosabb francia konyhából kerültek elő, és a Korán tilalma ellenére egészen más italt töltöttek a pohárba, mint tiszta forrás vizet. A legfinomabb bordeauxi és champagnei járta. Az ebéd végeztével a nők és férfiak fölkeltek az asztaltól, és egy mellékteremben gyűltek össze; a nők area korántsem volt kellő módon befűtve, öltözék a legújabb francia divat szerint voltak szabva. — Az egyiptusi alkirály lakomája Konstantinápolyban éppoly feltűnést okoz, mint annak idején a janicsárok lomeszárólása. A muszlim társadalm kronikáiban ez ünnepély valami hallatlan dolog, valóságos társadalmi forradalom. A hajdani török világ kezd fenekestől felfordulni. Ideje is.

*(A nők szavazati jogának kérdése) a galiciai tartománygyűlésen érdekes jelenetet idézett elő. Towsievics és Cywinsky képviselők megválasztására nézve, az igazoló bizottsági előadó Krainszki megérinté, hogy Pomazanska földbirtokosné szavazata érvénytelennak tekintett, mivel nem férje, mint az 1866. évi választási szabályzat rendel, hanem egy harmadik képviselte őt. Ebben azonnal megütöztök: Golojewszy gr., Smolka és Koczynsky, sőt Golojewszy azt mondá, hogy a nőktől megvonni a jogot, felhatalmazottjait maguknak választáhtai, annyit tenne, mint a nő

ket rabszolgákká lealázní. Borkowszky joggal kérdé, mire való e heves vita, holott az országgyűlés ugyis igazolni akarja az említett képviselőket. Erre ismét Smolka azt feleli, hogy itt azon elv megállapításáról van szó, hogy a földbirtokosnők a követválasztásoknál felhatalmazottjaik által szabadon szavazhassanak. Smolkának végre sikerült is keresztülvinni indítványát, mely szerint Pomazanska asszony szavazata érvényesnek nyilvánítottatik.

* (Bismark gróf balesete.) A nagyhirű porosz államminiszter a múlt héten Varzin körül sétalovaglást tett, midőn lova hirtelen megbotlott, elesett és a lovaglót is magával rántotta. Azon aggodalom, mintha a gróf súlyosan megsérült volna, csakhamar eloszlott, minthogy szabadon mozgathatta minden egyes tagját. Bismark kocsin ment Varzinra, hol orvosi vizsgálat folytán is kitért, hogy sem benső, sem külső sérelem nem érte.

H I R D E T É S E K.

A haj fenntartásának biztosítása mellett.

Az egyes-egyedül létező
legjobb és legbiztosabb

hajnövesztő-szer.

Nincs már jobb valami

[A fej]ha]

előmozdítására

mint a bel- és külföldön oly ismeretes és híressé lett; az orvosi kar által megvizsgált, a legfényesebb sikerrel koronázott, és ő cs. kir. apostoll Felsőge

ellátott kitűnő

növésének

és fentartására,

I. sz. Ferencz József ausztriai császár által 1865. évi novem. 18-án 15,812—1892. sz. al. az összes ausztriai birodalomra nézv. cs. k. kiz. szabadalommal

Reseda-göndörítő-hajkenőcs

melynek szabályszerű használatánál a fejtető legkopaszabb helyei is teljhajzattá válnak, a szürke és vérszínű hajzat sötétzínűvé válik, erősíti a hajtalajt, mindennemű korpakepzést pár nap alatt eltávolít, a haj kihullását rövid idő alatt tökéletesen megátalja, s a hajnak természetes fényt ad, és

hullámszerüvé

képesi, és a legkeőbb korig megőrzi az öszüléstől.

Egy tégely ára használati utasítással (hat nyelven) 1 frt 50 kr, postán küldve 1 frt 60 kr.

Ismétlendő 1115 olengedésben részesülnek.

Főközpontl szállítást raktár nyagban és kicsiben

Pólt Károly illatszerezés és cs. k. szabadalomtulajdonosnál Bécsben, Hernalst. Annagasse 443, aajtát házában, a hova minden írásbéli megrendelés intézendő, melyek a pénz előleges beküldése vagy postai utánvét mellett a leggyorsabban teljesítetnek. 410 12—6

Főraktár-PESTEN egyedül

Török József gyógyszerész urnál

van, király-utca 7. szám a „szent Lélekhez.”

Göndöríti a haját.

Altets-sérvben szenvedők,

még olyanok is, kik régen szenvednek sérveket, a jóval legtöbb esetekben tökéletes gyógyulásnak örvendenek Sturzenegger Gottlieb sérvenköcsé által. Kimerítő használati utasítás, számos meglepő, hivatalosan igazolt bizonyítványok előleges meggyűződésre ingyen adtnak. Megrendelhetők edényekben 3 frt 20 kr ért. aut. ért., egyenesen a feltalálónál Sturzenegger Gottliebnál Herisauban, Appenzelli Cantonban (Sveicz), úgyszintén Formágyi F. ur gyógyszer-tárában a „sz. Máriához” Pesten, Széchenyi-sétátér, 26. szám a.

Helyváltoztatás.

DANIELISZ JÁNOS, női szabómester, ki eddig Pesten, hatvani utca 16. sz. a. lakott, a t. c. közönségnek, mely őt eddig számos becses megrendeléseivel tisztelte meg, köszönetet szavaz; egyszersmind tisztelettel tudatja, hogy a helyvillig nagyobb kényelmére Jakabnaptól magyar utcában 5. szám a. földszint, a hatvani utcától második házában nyitá meg elegánsan berendezett **divat-ter-ment.** Kegyes pártfogását továbbra is kikéri.

Kopaszfejeknek a haj ismétlődésére.

Ifjúnak öregnek a haj kihullása és korpakepzés ellen.